

De vlucht

Rein Adriaensen

De vlucht

Eerder verschenen boeken:

Het amulet van Siallagan	isbn:978-90-5974-265-9
Het goud voor de keizer	isbn:978-94-6206-348-8
Tranen om te overleven	isbn:978-38-5438-937-8
Het geheim van de zwarte pagode	isbn:978-94-1002-431-8
Dan ga ik even weg	isbn:978-94-0211-972-5
De Murphy symfonie	isbn:978-94-0213-060-7
Maarten	isbn:978-94-0213-784-2
Stuurloos	isbn:978-94-0214-938-8

Dank aan mijn vrouw Ella, die me de tijd liet om dit boek te schrijven.

Dank aan Mevr C Hol, voor de correcties en adviezen

Dank vooral aan de vrouwen die mij een inblik gaven over hun vlucht naar ons land.

Auteur: R.Adriaensen

Omslag: R.Adriaensen

Heruitgave van Tranen om te overleven.

Isbn:978-94-0215-105-3

Waarom ik dit geschreven heb? Het is alweer een aantal jaren geleden dat ik bij een busstation in contact kwam met een jonge vrouw die aan haar kleur en kleding ergens uit Afrika moest komen. Bij mij bleef de vraag hangen, waarom en hoe ze hierheen gekomen was. Toen ik een twee jaar terug in de trein tegenover zo'n vrouw kwam te zitten vroeg ik haar het hoe en waarom. Vanaf dat moment had ik vaak via email en een enkele keer ook rechtstreeks contact. Ik ga er vanuit dat ze de waarheid sprak, temeer omdat ze wel wilde praten maar dan zonder haar echte naam of verdere gegevens kenbaar te maken. Daarom wil ik u laten weten welke ontberingen vrouwelijke vluchtelingen ondergaan, als ze willen voorkomen dat een handjevol mannen probeert de wet naar hun hand te zetten, onder andere door het geloof als leidraad te nemen. En het geeft misschien een andere kijk op sommige, niet alle, vluchtelingen, die proberen een nieuw bestaan op te bouwen in een voor hen vreemd land met een andere cultuur.

De aanhoudende droogte is voor iedereen een ramp; omdat de putten vlakbij het dorp opgedroogd zijn moet er verder gelopen worden om water te halen. Een lange rij vrouwen, soms met baby's op hun arm of rug gebonden, wachten in de hete zon op hun beurt. Helemaal achteraan staat een vrouw Jamila met baby en een klein jongetje te wachten. Blootsvoets is hij met zijn moeder mee gelopen. De baby zuigt aan iets wat een volle borst zou moeten zijn, maar wat uiteindelijk meer op een leer zakje lijkt. De reflex om te zuigen is het enige waardoor het kind beweegt. Sterk vermagerd is zowel de baby als het kleine ventje. De ribbetjes zijn duidelijk te tellen, en de ogen liggen diep in de kassen. Geduldig wacht het jongetje tot moeder aan de beurt is omdat hij weet dat hij dan wat te drinken krijgt. Een klein stukje maiskoek klemt hij in zijn rechterhandje, bang om het te laten vallen. Het is het enige voedsel dat hij die ochtend te eten heeft gekregen. Moeders slippers zitten nog wel aan haar voeten maar, het is niets meer dan een uiterst dun zooltje met een riempje dat de slippers op hun plaats houdt.

Als ze eindelijk aan de beurt zijn, is de hoeveelheid die ze kunnen krijgen al behoorlijk geslonken. De vrouw neemt het kind apart aan de kant van het pad en schudt met de kan voorzichtig een klein beetje water in een stenen schaalje. Gulzig slikt het kind het water naar binnen en kijkt verlangend naar zijn moeder omhoog. "Straks als we thuis zijn." Gedwee dribbelt hij achter zijn moeder aan, die de kan op haar hoofd draagt. Als ze thuis komen zit haar man op een bankje voor het lemen hutje, want meer kun je het niet noemen. Naast hem staat een geweer. "Ik ga weg, ik ga met de anderen mee." Hij kust haar vluchtig op haar wang, streelt het jongetje over zijn haar en slentert naar de groep mannen die een eindje verder staat te wachten. Een vrachtauto die aan komt rijden, neemt hen mee, en met een laatste zwaai van de inzittenden zijn ze verdwenen. Verbaasd blijft de vrouw achter, mooi is dat hoor laat hij me alleen achter met een klein kind, denkt ze. Terwijl het jochie om wat water bedelt, brengt de vrouw de kan naar binnen. "Kom maar jochie van me, dan krijg je nog wat." Snel rent het ventje het donkere huisje in. Alsof er niets gebeurd is speelt hij even later met zijn vriendjes in het zand naast het huis. Safya, de buurvrouw, komt even

poolshoogte nemen en vertelt meteen dat ook haar man weg is gegaan. Ze staan er beide alleen voor. Waar haal je zonder man voedsel vandaan of zelfs wat geld, is de kardinale vraag. Menig vrouw in het plaatsje heeft daar al een oplossing voor gevonden, maar zover willen die twee echt niet gaan. "We kijken het nog een week aan, en als het hetzelfde blijft wat de droogte betreft, dan kunnen we beter weg gaan, net zoals zo velen," zegt Safya. Twee weken later sluiten beide vrouwen, zover mogelijk is hun huisje af. Samen met hun kinderen trekken ze bepak het dorpje uit. Wat gevuld kon worden met water dat ze nog snel `s morgens gehaald hebben is gevuld. Onderweg wordt men al meteen lastig gevallen door inwoners die hen beschimpen en voor alles uitmaken wat maar mogelijk is. Ze laten zich niet weerhouden en proberen voor het vallen van de avond zich bij bosrand te bevinden, omdat hout noodzakelijk is om vuur te maken, en men toch ook een beetje veilig is voor de wilde dieren. Terwijl ze al een eindje gevorderd zijn, hebben ze als ze naar de horizon kijken spijt om te zijn vertrokken. Het leek zo eenvoudig, maar de hitte is enorm, en de bosrand is nog ver weg. Net voor het invallen van de schemering, althans wat men schemering kan noemen, hebben ze een

aardig plekje gevonden. Snel gaat Jamila een eindje het bos in om hout te sprokkelen voor het vuur. Safya maakt het plekje vrij en geschikt om te overnachten. Een poosje later branden er twee vuurtjes, en in de dekking van de bosrand zijn de twee kleuters te rusten gelegd in elk een kuiltje wat als bed dient.

Het duurt niet lang als ze toch gloeiende ogen dichterbij zien komen. Ogen van misschien wel leeuwen. Af en toe pakt één der vrouwen een grote tak en loopt een stukje in die richting, om te laten merken dat men de dieren gezien heeft. Ze spreken af dat ze om de beurt de wacht zullen houden. Een horloge hebben ze niet dus ze moeten maar gissen hoeveel tijd er verstreken is. Toch kan diep in de nacht de dan wakende vrouw maar met moeite haar ogen open houden. De twee kleintjes zijn als het licht geworden is als eerste wakker. Het vuur is uitgegaan en het wordt tijd om weer hout te zoeken. De twee vrouwen vullen elkaar goed aan want, zonder er eerst over te praten is er al één het bos in gegaan. Het duurt een hele tijd voor ze weer terug komt. "Ik heb water gevonden," roept ze al van ver. Met haar armen vol met hout komt ze het bos uit. Beiden naar de plaats van het water gaat niet. Het is te gevaarlijk om de twee

kleuters alleen te laten, dus gaat Jamila met twee kruiken het bos weer in. Als ze terug komt is het hout al van vuur voorzien, en kan er met het beetje meel dat ze nog hebben een soort pap gekookt worden. De nacht is in tegenstelling tot de hitte van overdag koud te noemen. Dicht tegen elkaar aan, met de twee kleuters tussen hen in proberen ze de kleintjes warm te houden. Al vroeg is het licht, schemering is er weinig want de zon komt razend snel omhoog. Safya verlaat de groep en gaat op zoek naar voedsel. Misschien wat bessen of bladeren waarop ze kunnen kauwen. Het duurt een hele tijd voordat Safya doormiddel van een afgesproken teken laat horen dat zij het is die er aan komt. Veel is het niet, wat ze meebrengt. "Ik heb niet veel kunnen vinden, het zijn hoofdzakelijk grote bomen, en wat palmen." Jamila weet het want ook zij had de vorige avond al ontdekt dat het moeilijk zou worden. Dan moeten ze weer verder. Door het bos is geen optie, want het ongedierte kan men niet zien, dus wordt gekozen, om een stukje de rand van het bos te volgen. Nauwelijks een half uurtje na dat ze vertrokken zijn horen ze stemmen en wat lawaai. Snel gaan ze het bos in, en sommeren ze de kleuters vooral niet te praten. Verborgen achter een paar

struiken en toegedekt met takken en blad, zien ze een groep mannen luidruchtig voorbij komen. Een rilling gaat door de vrouwen, want ze zijn bewapend met speren en een enkeling heeft een geweer over zijn schouders hangen. Ter hoogte van de vrouwen wordt er halt gehouden en dreigt er een gevaar want het lijkt er op als of de groep juist vlakbij de vrouwen halt wil houden. Maar na enige beraadslaging merken ze dat kennelijk de leider vindt dat ze nog een stuk verder moeten, omdat er daar water in de buurt zal zijn. Als de vrouwen met de kinderen tevoorschijn willen komen, komt één van de mannen terug. Maar het valt mee want hij heeft zijn mes verloren. Kijkt even in het rond maar kan het niet vinden. En sjokt daarna terug naar zijn groep. Als hij uit het zicht verdwenen is komen de vrouwen tevoorschijn en Jamila toont aan Safya het mes. Ze zag het vallen en toen de mannen weggingen greep ze het en liet het in de struik verdwijnen.

"Wat geweldig, daar kunnen we veel plezier mee beleven," zegt Safya. Behoedzaam lopen de vrouwen met op hun rug de kinderen langs de bosrand. Af en toe rusten ze in de schaduw van een boom. Na een paar uur, de zon heeft zijn hoogste punt bereikt, zien ze op een afstand van een paar honderd meter

mensen. "Een bron ", zegt Safya. Ze zien hoe vrouwen met schalen en potten op hun hoofd af en aan lopen. "Ik ga eerst alleen, blijf jij hier bij de kinderen. Ik zal net doen alsof ik ook water nodig heb." Langzaam, haast sluipend, nadert ze de plaats. Een oude vrouw zittend op een grote steen heeft haar allang gezien en wenkt haar. "Waar kom je vandaan en waarom ben je hier?" "Ik, wij, hebben water nodig, hebben twee kleine kinderen bij ons en zijn op weg naar een andere stad." De oude vrouw bekijkt haar van top tot teen. "Ik ken je niet, waar zijn die kinderen dan?" "Daar bij de bomen", fluistert Safya. "Laat ze maar komen, maar speciaal voor de kleintjes." Safya rent terug naar de bomen. "Kom snel, we krijgen water", roept ze al van ver. Als de oude vrouw de kleine kinderen ziet, schrikt ze. "Kom mee dan breng ik jullie naar mijn huis." Ook twee mannen hebben hen nu opgemerkt, en beginnen tegen de twee vrouwen te praten. Ze hebben kennelijk andere bedoelingen dan de oude vrouw. De mannen volgen hen tot vlak bij het huisje van de oude vrouw en proberen te luisteren naar wat ze zeggen. Als de oude vrouw weer naar buiten komt en de twee mannen ziet zitten, gaat ze er op af en leest hen flink de les en dan stappen ze aarzelend op. Op een vuurtje wordt pap voor de kleintjes gemaakt,

en iets voor de vrouwen zelf. Na een tijdje willen de vrouwen weer weg gaan, maar de oude vrouw wil dat ze nog wat blijven. Zelf gaat ze naar buiten, en loopt wat rond. Jamila en Safya willen eigenlijk maar het liefste weg en maken zich reisvaardig. In hun bagage water en meel, waarmee ze de komende dagen vooruit kunnen. Als ze naar buiten gaan wenken ze de oude vrouw en bedanken haar voor alles, en zeggen dat ze voor donker een slaap plek willen vinden. Haastig, bang dat ze gevolgd zullen worden, maken ze dat ze weg komen. Toch merken ze na enige tijd dat ze gevolgd worden. Als ze een klein eindje in het bos zijn, gaat Jamila gewapend met het mes terug naar de rand. Ze gaat alsof ze niets vermoedt tegen een paar stenen zitten, en doet alsof ze slaapt. Plotseling staat één van de mannen bij haar, en probeert haar aan te raken. Met een flinke houw steekt ze met het mes in zijn been. Kermend rent hij weg, waarop ook de tweede verschijnt. "Ik zal je krijgen heks", schreeuwt hij, maar ook hij krijgt een getergde vrouw te zien die om zich heen slaat met het mes en hem in zijn arm raakt. Het bloed spuit er uit. Voordat ze het in de gaten hebben vlucht Jamila het bos in. Weg van die ellende, maar de angst zit diep in haar. Als ze bij Safya komt, is het haar te veel en ze vertelt

na aandringen wat er gebeurd is. Ze gaan nog wat dieper het bos in, steeds na een stukje te hebben gelopen gaat één der vrouwen terug om alle sporen die er maar toe kunnen leiden dat ze gevonden worden uit te wissen. Dan treedt de duisternis in en voelen zij zich wat veiliger. Slapen doen ze om beurten, want je weet maar nooit. Trouwens echt veilig is het niet in het oerwoud, want `s nachts komt het ongedierte tot leven. Bij het lichter worden, de zonnestralen komen door het gebladerte heen, komen ook de twee vrouwen met hun kleintjes tot leven. Het oerwoud uitgaan is geen optie, dus moeten ze een pad zoeken. Het duurt even voordat ze een oud pad vinden, alleen wordt het moeilijker, het lopen gaat veel langzamer, steeds op je hoede zijn voor slangen en ander ongedierte vertraagt hun reis. Regelmatig moeten ze even stoppen om een bloedzuiger van hun huid te verwijderen. Doe je dat normaal door met een sigaretten peuk op het lichaam van de bloedzuiger te drukken, nu moet het met de punt van het mes gebeuren.

Tegen de tijd van het middaguur bereiken ze een open plek. Hoog gras waarvan lijkt dat het maanden geleden is kaal gemaakt, geeft hen de mogelijkheid om na een grondige inspectie de kinderen wat te laten spelen. Als ze net klaar zijn met het maken van wat eten horen ze een geluid wat ze niet verwacht hebben. Het lijkt een helikopter die boven het oerwoud aan komt vliegen. Het zal toch niet waar zijn? Dan snel weg van de open plek, de helikopter komt dichterbij en maakt aanstalten om te landen. Nog net op tijd zijn ze achter struiken verdwenen als de wind van de rotor de vlakke bereikt. Zo snel als hij is geland zo snel is hij ook weer weg nadat er lange kisten zijn uitgeladen die razend snel door mannen die aan de andere zijde uit het bos zijn komen rennen, worden weggevoerd. "Ze moeten ons gezien hebben", zegt Safya. "Dat kan haast niet anders", zegt Jamila. "Maar waarom hebben ze ons dan niet weg gejaagd?" Nauwelijks is ze uitgesproken of ze zien enkele mannen de open vlakke over steken en hun kant uit komen. Snel rennen ze verder het bos in. Buiten adem blijven ze even later staan. Blijkbaar durven de mannen toch niet verder het

bos in te gaan, want na wat zoeken aan de kant gaan ze weer terug. Ze wachten een ruime tijd voordat ze weer terug kunnen naar de vlakte, die totaal verlaten is. De vrouwen begrijpen nu waar de vlakte voor dient. Nu de helikopter weg is en de mannen verdwenen zijn, beginnen ze het avond eten te bereiden aan de rand van het veld. Jamila gaat even het bos in en komt wat later terug met enkele grote takken met blad. Alsof ze het al jaren deed, begint ze een hut te bouwen. Om beurten gaan ze nu gewapend met het mes het bos in. Na enige tijd is er tussen de lage begroeiing een hut ontstaan waarin ze veilig de nacht kunnen doorbrengen. "Water hebben we nog genoeg, en we kunnen morgen om beurten het bos in gaan voor ander eten," zegt Jamila. Safya knikt, de verstandhouding tussen de twee vrouwen is prima, en ze vullen elkaar aan waardoor ze een eenheid vormen. Als ze in de ochtend wakker worden door de roep van de vogels blijkt het te hebben geregend. Zelf hebben ze er door de vakkundig gemaakte bescherming niets van gemerkt. In het zeiltje dat ze tussen twee bomen hadden gespannen om wat dauwwater op te vangen, is een behoorlijke hoeveelheid water gevallen het geen hen weer voor een paar dagen drinken verschaft.

Na de kleintjes te hebben verzorgd, wordt alles in gepakt, het nieuwe water in de flessen gedaan, en de kinderen in de draagdoek op hun rug gebonden. "Eigenlijk zouden we maar moeten oversteken, maar, we weten niet waar we dan komen", zegt Jamila. "Toch maar proberen, Jamila", zegt Safya. Met een flinke pas, steken ze de vlakke over. Daar vinden ze het pad waar ook de mannen uitkwamen, en ook weer ingingen met de kisten uit de helikopter. Het pad is goed begaanbaar en waarschijnlijk al vaak gebruikt. Na een tijdje bereiken ze een plaats waar takken zijn weggekapt, en waar kennelijk de rustplaats is geweest van de mannen. "Kijk Safya ze hebben hier de kisten uitgeladen want daar achter deze struiken liggen ze."

"Aha, het waren wapens, want kijk maar, ze zijn er één vergeten."

"Wat moeten we ermee als we geen patronen hebben," zegt Safya. "Wat dacht je van schieten, en we hebben geluk, hier liggen nog patronendozen ook, misschien zit er nog wat in." Snel zoeken ze tussen de kisten en dozen. Onder een klein struikje vinden ze ook nog patronen.

"Die hebben wel haast gehad," zegt Jamila.

"Ja, maar slordig ook, om niet alles mee te nemen", zegt Safya.